napsal Miroslav Macek

© Zdeněk Jirotka

Saturnin se vrací

OFICIÁLNÍ POKRAČOVÁNÍ

Saturnin se vrací

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

NAKLADATELSTVÍ

Miroslav Macek
Saturnin se vrací – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

napsal Miroslav Macek

© Zdeněk Jirotka

Saturnin se vrací

OFICIÁLNÍ POKRAČOVÁNÍ

Legenda se vrací!

V minulosti se podařilo oživit příběhy Scarlett O'Harové, Jamese Bonda i Hercula Poirota. A teď se vrací i legendární Saturnin! Trvalo takřka pět let, než se původně téměř nerealizovatelný nápad podařilo uvést v život.

V roce 2017 je to 75 let, co Zdeněk Jirotka, brilantní spisovatel a humorista, představil čtenářům nepředvídatelného a nezapomenutelného sluhu Saturnina. Přízeň široké veřejnosti si získal ihned. Svědčí o tom i více než dvacet různých vydání nebo hlavní cena v prestižní anketě Kniha mého srdce. Postupem času se Saturnin stal legendou, kultem či ikonou. Zdobí knihovny snad každé české domácnosti a většina z nás se k tomuto románu čas od času ráda vrací. Určitě by nás všechny zajímalo, jak to nejen s ním, ale i slečnou Barborou, doktorem Vlachem, tetou Kateřinou, dědečkem i Miloušem bylo dál…

Je nám proto ctí, že dědicové pana Zdeňka Jirotky, Hana Sýkorová a Zdeněk Jirotka mladší, vůbec poprvé návrat Saturnina dovolili, a nám tak umožnili prožít několik jeho nových, kouzelných dobrodružství.

Ale vraťme se ještě na začátek… Existoval nápad. Od začátku bylo jasné, že musí vzniknout autentické, svébytné dílo, které obstojí ve srovnání s původní geniální knihou. A bylo třeba najít autora, který v této náročné zkoušce obstojí. Nikdy nebylo záměrem na původním díle parazitovat, ale naopak jej rozvíjet.

V rámci společnosti Albatros Media jsme iniciovali interní konkurz s cílem najít toho nejlepšího, který se tohoto úkolu zhostí. Vzniklo několik synopsí z pera renomovaných autorů a většina z nich obsahovala výjimečný nápad či pohled. Asi není důležité jejich jména zmiňovat. Podstatné je, že vítěz a dnes již i autor nových příběhů Saturnina nás přesvědčil okamžitě. Jeho styl a pokora, se kterou k celému projektu přistoupil, byla patrná už od prvních ukázek. Jeho zaujetí a nápaditost nás i nositele práv, kteří dělali celému projektu supervizi, nadchly. I když to většinu čtenářů překvapí, tak tím, kdo pokračování ve stylu Zdeňka Jirotky napsal, je bývalý politik, sukničkář, zubař, podnikatel, spisovatel, překladatel, kuchař, bonviván, snob a milovník života Miroslav Macek.

Věříme, že čtenáře návrat k oblíbeným hrdinům bude bavit tak, jako bavil nás. Protože jedině to potvrdí smysl našeho snažení a vyvrátí rčení tety Kateřiny, že nejde dvakrát vstoupit do stejné řeky.

Vítej zpět, Saturnine!

Petr Tychtl
programový ředitel

Kapitola 1

Teorie doktora Vlacha

Svatba tety Kateřiny

Strýc František

Podivuhodné námluvy

Saturninova teorie o slečně Barboře

Ačkoliv nemám rád všechna ta přirovnání a podobenství, kterými doktor Vlach proplétá své temperamentní řeči, uznávám, že na tom jeho názorném příkladu s kostelem, ženitbou a způsobem, kterým ženich pronese kýžené ANO, něco je.

Doktor Vlach totiž dělí kandidáty manželství na dvě skupiny. Představte si slavnostně osvětlený interiér chrámu, přední lavice obsazené postaršími tetami, strýci, pratetami, prastrýci, bratranci, sestřenicemi a kmotry, které lze vídat pospolu jen u příležitosti svateb nebo pohřbů. Svatebčané ženicha a nevěsty se nenápadně, avšak důkladně okukují a sem tam se dvě hlavy skloní k sobě a šeptají si pomluvy. Svátečně vyšňořená dítka jsou napomínána k důstojnému klidu hlasitě se rozléhajícím šepotem a nevěsta se ženichem stojí před oddávajícím právě v okamžiku, kdy má ženich pronést všemi napjatě očekávané ANO. V té chvíli se rozhodne, do které skupiny ženich patří. Jde-li o člověka bez fantazie, beze smyslu pro humor a dramaticky vypjaté životní situace, bez přílišného váhání ze sebe vypustí více či méně sevřeným hlasem dvojslabičný souhlas.

Dle doktora Vlacha existuje ovšem ještě druhá skupina – a jsem rád, že mne do ní dozajista nezahrnuje – jejíž čle-

nové se ve vypjaté chvíli před oltářem nejprve nechápavě podívají na oddávajícího, jako by zcela nerozuměli otázce, pak se s ještě tázavějším pohledem pootočí k dámě svého srdce po pravici, po dramatické pauze vytřeštěně pohlédnou na budoucí tchyni, aby pak po další dramatické pauze pronesli konečně své ANO hlasem, v němž zaznívá hrdinný tón nezdolného bojovníka s nástrahami osudu.

Doktor Vlach, domnívám se, si namlouvá, že by v případě sňatku patřil do této druhé skupiny, a zdá se, že ze zcela nepochopitelných důvodů je na to hrdý. Zřejmě se domnívá, že takový dětinský způsob zábavy je něčím, co je hodné obdivu. Je ovšem zcela zbytečné se s ním o tom přít. Slovní půtky s doktorem Vlachem nelze totiž nikdy vyhrát, ba domnívám se, že jediná osoba, která by možná po nezměrném úsilí dosáhla nerozhodného výsledku, by byla teta Kateřina. V tomto případě jde ovšem o předpoklad čistě hypotetický, neboť teta Kateřina jakoukoliv slovní výměnu s doktorem Vlachem již v zárodku utíná sérií vzájemně nesouvisejících přísloví. Naposledy jsem toho byl svědkem, když na prostý dotaz doktora Vlacha, kterak by nazvala módní kreaci, kterou má na hlavě, odpověděla, že „chudoba cti netratí, kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá, a kdo se směje naposled, ten se směje nejlíp". Přitom jediný, kdo se smál, byl též přítomný dědeček, chichotající se ovšem distingovaně do dlaně.

Než mi osud přivedl do cesty Saturnina, nikdy bych ani náznakem nepomyslel, že může existovat ještě třetí skupina, jejíž členové po výše popsaných nechápavých pohledech a dramatických pauzách nakonec s povzdechem hodným

starověkého reka zavrtí hlavou, otočí se a bez jediného slova odkráčí úžasem oněmělou chrámovou lodí. Když jsem se o tom neprozřetelně zmínil doktoru Vlachovi, prohlásil, že takoví lidé jsou hodni obdivu, neboť mají nejen vytříbený smysl pro humor, ale též schopnost pevně držet osud ve vlastních rukou, což je v dnešní době něco zcela mimořádného. Osobně v tom sice vidím spíše velkou dávku hrubosti a neomalenosti a nechápu, co je na tom mimořádného a hodného obdivu, ale z důvodů svrchu zmíněných se do slovních půtek s doktorem Vlachem zásadně nepouštím.

Naštěstí ženich stojící po levici tety Kateřiny v kostele svaté Ludmily na Vinohradech patřil do skupiny první a jeho základní životní krédo, jak jsem se dozvěděl později, znělo: „Tam, kde statné dubisko vyvrátí se i s kořeny, osika se toliko ohne“, takže se zdálo, že obřad proběhne bez jakéholiv incidentu, který by mohl doktor Vlach, pochopitelně spolu se Saturninem, obdivovat.

Teta Kateřina se k oltáři oblékla do šatů, jejichž vzhled vyprovokoval jinak velice tolerantního dědečka k výroku, že chytne-li stará stodola, bývají následky požáru děsivé, kdežto Saturnin se s významným pohledem na ženicha omezil na suché konstatování, že „aurum summi materies mali“.

Vy samozřejmě nejste uvyklí Saturninově sečtělosti, takže vás Horatiův citát, že „zlato je příčinou největšího zla“, může z úst sluhy poněkud překvapit. Navíc bylo jeho tvrzení jako obvykle poněkud přehnané, neboť nastávající strýc František, toho jména druhý, byl sice bohat, ale doposud mi nebylo známo, že by teta Kateřina již zcela zužit-

kovala důsledek přísloví „V nouzi poznáš přítele, v blahobytu přítelkyni“.

Její první manžel, taktéž strýc František, byl milencem věd, majitelem továrničky na čisticí prostředky a katastrofy, jak s obvyklým přeháněním říká Saturnin. Snivec, jehož ideálem bylo mýdlo-skvost, vyrobené však z bezcenných odpadků, zapřisáhlý abstinent a nekuřák, který zemřel mezi dvěma kliky ve stáří 48 let, čímž naplnil přísloví, že kdo nekouří, nepije, zkrátka neholduje prostopášnému životu a pravidelně cvičí, zemře mnohem zdravější.

Nezanechal sice tetě Kateřině přílišné jmění, neboť leccos obětoval na oltář vědy, čímž dozajista mínil své dětinské chemické pokusy, ale přesto dostatek k pohodlnému životu, jehož jedinou náplní byla starost o syna Milouše. Tedy mohla by být, pokud by teta Kateřina neoplývala povahou nutící ji starat se o vše a o všechny, kdož se dostali do zorného pole jejího ostřížího zraku.

Budoucí strýc František byl též továrníkem, a to na rozdíl od toho minulého továrníkem značně úspěšným. Jeho podnikatelskými trumfy byly malé plechové konzervičky plněné podivuhodnými ingrediencemi, které uspokojovaly v miniaturních dávkách žaludky snobských labužníků a v míře mnohem větší továrníkova účetního.

Reklamu na značku NEOLA (Neodolatelné lahůdky) bylo lze vidět ve všech módních žurnálech, ať už šlo o pastu z kohoutích hřebínků s masovým rosolem a madeirou, či o vyhlášenou skřiváňčí paštiku a mnohé další kulinářské podivuhodnosti.

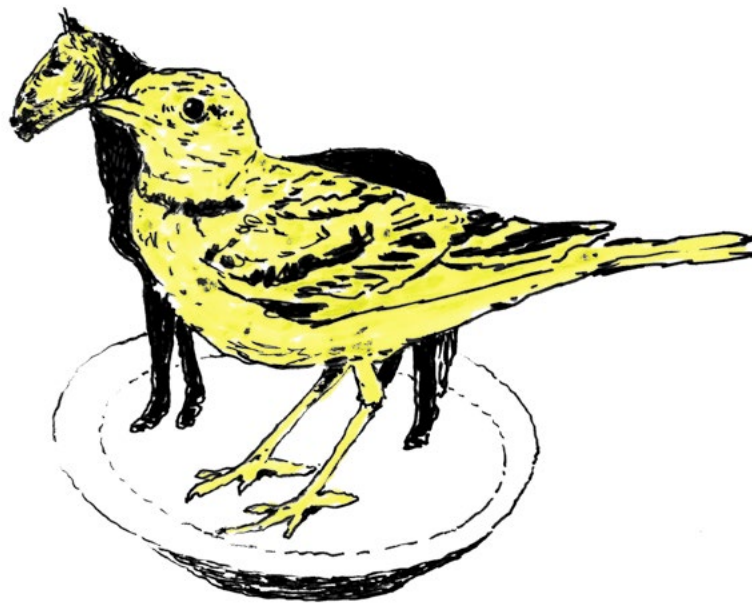

Po čase pak oznámil doktoru Vlachovi a mně, že se informace o složení skřiváncí paštiky skutečně zakládá na pravdě a maso skřiváncí a koňské je vskutku mícháno v poměru půl na půl, tedy vždy jeden kůň, jeden skřivánek, jeden kůň, jeden skřivánek

Doktor Vlach se o té skřiváncí lahůdce vyjadřoval velmi skepticky a pravil, že mu před léty prozradil jeden z dělníků, který byl nucen kvůli jakési nesrovnalosti opustit bránu továrny, že polovinu obsahu tvoří maso koňské, a nikoliv skřiváncí. Vzpomínám si, že Saturnina to tehdy velmi zaujalo a jal se ihned pátrat po potvrzení, či vyvrácení této pomluvy. Po čase pak oznámil doktoru Vlachovi a mně, že se informace o složení skřiváncí paštiky skutečně zakládá na pravdě a maso skřiváncí a koňské je vskutku mícháno v poměru půl na půl, tedy vždy jeden kůň, jeden skřivánek, jeden kůň, jeden skřivánek. Jak ovšem znám Saturnina, obávám se, že opětovně přeháněl.

František, toho jména druhý, byl mladším bratrem dávného dědečkova přítele lékaře, o němž nám dědeček kdysi vyprávěl zajímavý příběh. Dědeček, tehdy student elektrotechniky, pozval jednu mladou dívku do domu svých rodičů, kteří ovšem byli na zahraniční dovolené, a tak mu v rámci tehdy obvyklé mravopočestnosti nezbylo, než přizvat další osobu. Váhal sice nad prvotním nápadem, a to právě Františkovým bratrem, tehdy studentem medicíny, neboť šlo o mladíka urostlého a perspektivního, posléze však přišel na skvostný nápad, kterak případného soka vyřadit elegantně ze hry. Vzpomněl si totiž na jednoho profesora lékařské fakulty, proslulého rukopisem, který mohl sloužit coby ilustrační doprovod tvrzení, že opravdu nečitelný rukopis je ten, jenž je psán opilým lékařem na zadním sedadle autobusu perem ukradeným na poště. I vyrobil vzkaz, napsaný náhodnými klikyháky připomínajícími záznam zešílevšího elektrokardiografu, a při přícho-

du Františkova bratra mu jej vsunul do ruky s poznámkou, že jej pan profesor prosí o drobnou laskavost.

Celé odpoledne pak mohl okouzlovat půvabnou dívku sám, neboť Františkův bratr seděl mlčky v rohu místnosti ve starobylém ušáku a střídavě zíral na papír a střídavě vyskakoval s výkřikem „Už to mám!“, aby zase po chvíli vytržení opět ustrnul v hlubokém zadumání. Posléze však přece jen vyskočil a se slovy omluvy, že jej pan profesor prosí, aby ihned zašel do laboratoře zkontrolovat teplotu jakéhosi přístroje, odešel. Půvabná dívka využila jeho odchodu k témuž, přičemž mezi dveřmi jedovatě dědečkovi pravila, že by si měl ze svého kamaráda vzít příklad a nebýt celé odpoledne tak domýšlivě upovídaný.

Teta Kateřina po vyslechnutí této dávné historky prohlásila, že „méně bývá často více“ a „mluviti stříbro, mlčeti zlato“, pročež jí dědeček se škodolibým úsměvem odvětil, že Františkův bratr si nakonec tu dívku vzal, aby záhy zjistil, že „není všechno zlato, co se třpytí“. Načež se teta Kateřina urazila, neboť nemá ráda, když jí někdo na vodopád přísloví odpoví příslovím, byť jediným.

Ale abych se vrátil k probíhající svatbě. Při pohledu na svatební šaty tety Kateřiny jsem si představil, jak zcela jinak by se vyjímala ve svatebních šatech slečna Barbora, a poněkud jsem se nad tou představou zasnil. Je zvláštní, že v duchu stále říkám Barboře „slečna Barbora“, ač si s ní již drahný čas tykám a od naší první schůzky u Národního divadla jsme v našem vztahu sice pomalu, ale jistě pokročili. Doktor Vlach by na to měl určitě nějakou zajímavou teorii, ale doposud jsem necítil a necítím potřebu dát mu

sebenepatrnější záminku ke spuštění stavidel jeho výmluvnosti na toto téma. Saturnin pak nedávno na můj poněkud zaobalený dotaz, zda se domnívá, že by slečna Barbora někdy v bližší či vzdálenější budoucnosti, čistě hypoteticky pochopitelně, zatoužila vstoupit do stavu manželského, odpověděl s podivuhodnou jistotou, že se tak nedomnívá, neboť s přihlédnutím k povaze slečny Terebové tato dozajista vyčká, až jí zcela zmizí ta malá jizva na levém koleně, následek to předloňského úrazu na lyžích. Než jsem mu pak mohl odvětit, že svatební šaty bývají povětšině natolik dlouhé, že zakrývají nejen kolena, s omluvou se střelhbitě odporoučel.

Kapitola 2

Saturnin učitelem klavíru ve Vídni

Opět strýc František, toho jména druhý

Milouš méně blaseovaný

Motýlek doktora Vlacha a Saturninova teorie

Poněkud zvláštní závěr obřadu

Nedlouho přede dnem svatebního obřadu mne teta Kateřina zcela neočekávaně požádala, zda bych nedomluvil s varhaníkem od svaté Ludmily hudbu, která bude znít při ceremonii chrámovou lodí. Vybavila mne k tomu účelu papírem se seznamem žádoucích skladeb a delším projevem na téma, že alespoň jednou budu k něčemu užitečný, což se mne dotklo, neboť teta Kateřina jistě nezapomněla, kterak jsem jí a Miloušovi poskytl ve chvílích náhlé potřeby asyl na hausbótu. Sice nedobrovolný, ale poskytl. Nemluvě o dalších podáních pomocné ruky, neměl jsem však v té chvíli čas ani chuť jí to připomenout. Při pohledu na můj výraz odkráčela se slovy „pro dobrotu na žebrotu“, což jsem považoval spíše za svoji repliku, ale opět jsem se zdržel komentáře a papír se seznamem skladeb jsem odložil na psací stůl.

Teprve ráno jsem si povšiml, že spodek papíru je značně ušpiněn od něčeho, co na první pohled připomínalo růž, které se zachtělo učinit z kardinálského purpuru fádní a vybledlou barvu. Tu barvu z věčně našpulených úst tety Kateřiny dobře znám.

Když jsem pak se Saturninem po pravici diktoval zasmušilému varhaníkovi seznam skladeb, přečetl jsem toliko, že

poslední skladbou, která má znít při odchodu od oltáře, má být jakási skladba Chopinova, její název byl však zcela překryt nánosem hutné rudé barvy. Saturnin mi hbitě přispěchal na pomoc, podržel papír proti světlu a pronesl sebejistým hlasem: „Opus 35, číslo 2, třetí věta."

Varhaník se na něj tázavě zadíval, ale Saturnin bryskně převedl řeč na Chopina obecně, arpeggiové akordy (ať už je to cokoliv) a Frederikův vliv na Hectora Berlioze a několik dalších, mně neznámých skladatelů, takže varhaník jen pokrčil rameny s povzdechem, v němž se koncentroval jeho celoživotní postoj k hudebnímu vkusu svatebčanů.

Když jsem se Saturnina zeptal, kde přišel k tak hlubokému hudebnímu vzdělání, odvětil, že byl několik let učitelem klavíru ve Vídni.

Nastávající strýc František zcela splňuje, a to jak vizáží, tak projevem, druhou půli svého tvrzení, že obchodníci se dělí na obchodníky dokonalé a nedokonalé, přičemž jen obchodníci nedokonalí myslí neustále na peníze, kdežto obchodníci dokonalí myslí na peníze, i když myslí na něco jiného. Saturnin jej zásadně tituluje „Vaše Blahorodí" a zdá se, že je to oba těší.

Původně byl totiž strýc František příručím v koloniálu, a tak si velice zakládá na tom, že se obchodnickým talentem a vlastní pílí vypracoval na výrobce delikates zvučného jména. Svůj obchodnický talent v toku času shrnul do několika pouček, které rád pronáší ke každému, kdo je ochoten naslouchat. Nepamatuji si je pochopitelně zdaleka všechny, ovšem ta, že nic lépe nepřesvědčí zákazníky o kvalitě zboží, než trocha toho zlata na obalu, mi utkvěla

Při pohledu na můj výraz odkráčela se slovy „pro dobrotu na žebrotu“

v paměti, neboť mi připadala velice výstižná a v jeho obchodním podnikání více než prověřená praxí.

Když jsem se Saturnina zeptal, zda se domnívá, že manželský vztah strýce Františka a tety Kateřiny může přetrvat navzdory jejich diametrálně rozdílným povahám, Saturnin bez zaváhání pravil, že Jeho Blahorodí se řídí naučením „Pokud ženu hladíš a pokud ji krmíš, potud dobře přede", takže je skálopevně přesvědčen o setrvalé pravdivosti své následné kladné odpovědi.

Na obřadu samozřejmě nemohl chybět Milouš, syn tety Kateřiny a milence věd, neúnavného experimentátora a výrobce katastrof, prvého strýce Františka. Výrostek ješitný a hloupý, jehož nedávno ohořelý náznak knírku mezitím dorostl do podoby zadní části křepelky, nesvědomitě oškubané poloslepou stařenou. Tvářil se méně blaseovaně než obvykle, což bylo zřejmě způsobeno tím, že před jeho vnitřním zrakem defilovala kluziště v Davosu či Chamonix, na nichž by za přispění pravidelné a skvělé otčímovy apanáže mohl oslňovat přítomné slečny na úrovni poněkud vyšší než na pražské Štvanici. Pokud jsou ovšem pravdivá slova tety Kateřiny, že Milouš překrásně bruslí. Saturnin totiž před časem pravil, že se mladého pána zeptal, zda má povědomost o Axelu Paulsenovi, a dostalo se mu odpovědi, že pochopitelně z kruhů, ve kterých se pohybuje, oba pány důvěrně zná.

Doktor Vlach nás všechny překvapil motýlkem barev tak oslnivých, že blízké chrámové okno ztratilo nejméně polovinu ze své duhové výjimečnosti. Co tím chtěl ovšem naznačit, pokud tím tedy chtěl něco naznačit, nám však